

ผลงานรายบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบการส่งออกลำไยคุณภาพ

จัดทำโดย นางสาวจงรัก อิ่มใจ

รหัส 9930

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ประจำปี 2567

ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

ผลงานรายบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบการส่งออกลำไยคุณภาพ

จัดทำโดย นางสาวจงรัก อิ่มใจ
รหัส 9930

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 99
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2567

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง “การพัฒนากระบวนการส่งออกลำไยคุณภาพ” จัดทำโดยนางสาวจงรัก อิมใจ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่นที่ 99 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปดำเนินการพัฒนากระบวนการส่งออกลำไยให้มีคุณภาพ โดยพัฒนาเกษตรกร ผู้ประกอบการ กระบวนการ รวมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทุกภาคส่วน เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันด้านการเกษตร เกิดการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังนั้น กรมวิชาการเกษตรในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการวิจัยและพัฒนาด้านพืช เครื่องจักรกลการเกษตร และเป็นศูนย์กลางรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชในระดับสากล บนพื้นฐานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้สมุดุฒวัฒนธรรมองค์กร ภายในปี พ.ศ. 2570 เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตพืช พัฒนาผลผลิตพืชให้มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภคตามมาตรฐานสากล และให้บริการการส่งออกสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน จึงต้องเร่งพัฒนางานตามแผนปฏิบัติราชการของกรมวิชาการเกษตร 5 ปี (พ.ศ. 2566-2567) ซึ่งมีสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ในแผนระดับ 1 ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร ประเด็นที่ 1 การเกษตรสร้างมูลค่า แผนระดับ 2 ยุทธศาสตร์ชาติ 03 ประเด็นเกษตรและแผนปฏิรูปประเทศ แผนระดับ 3 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2569 และนโยบายรัฐบาล ตามหลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565-2569) มิติภาคการผลิตและบริการ เป้าหมาย หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง มุ่งเน้นใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการผลิตและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร โดยการบูรณาการบริหารจัดการทั้งระบบเชื่อมโยงภาครัฐ สถาบันการศึกษา ผู้ประกอบการภาคเอกชนและเกษตรกร ซึ่งจะสร้างความเข้มแข็ง สร้างรายได้ที่มั่นคงแก่เกษตรกร และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ

จากการดำเนินการส่งออกลำไยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ผ่านมา พบปัญหาสำคัญที่กระทบกับส่งออกลำไย ใน 2 ประเด็น ได้แก่

1. ประเด็นด้านคุณภาพของผลผลิต

คุณภาพผลผลิตที่ไม่เป็นไปตามพิธีสาร หากมีการตรวจพบก็จะถูกทำลายทิ้งหรือถูกตีกลับไม่สามารถนำไปจำหน่ายยังสาธารณรัฐประชาชนจีนได้

(1) การตรวจพบศัตรูพืชควบคุม คือ เพลี้ยแป้ง 3 สายพันธุ์ ได้แก่ *Planococcus lilacinus*, *Planococcus minor* และ *Dysmicoccus neobrevipes* ในลำไยไทยที่ส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีน

(2) การพบปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ตกค้างในผลผลิตลำไยมากกว่า 50 mg/kg ตามมาตรฐานที่สาธารณสุขประชาชนจีนกำหนด เนื่องจากผู้ประกอบการนิยมการใช้ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อให้ลำไยมีสีผิวเปลือกสวย ควบคุมโรคและช่วยยืดอายุการเก็บรักษาให้นานขึ้น

(3) ผลผลิตมีค่าสารพิษตกค้างเกินค่ามาตรฐาน

2. ประเด็นด้านกระบวนการส่งออก

(1) ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพผลผลิตก่อนส่งออก ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ พบการแจ้งเตือนและห้ามนำเข้าผลผลิตลำไยที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข

(2) จีนมีการพัฒนาท่าเรืออัจฉริยะนำร่องทำงานควบคู่กับศุลกากรอัจฉริยะ เพิ่มประสิทธิภาพของท่าเรือตามข้อกำหนดการพัฒนาท่าเรือยุคใหม่ ร่วมกับระบบ National Single Window (NSW) ของไทย บริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเกิดความสะดวกทางการค้าและช่วยรองรับกระบวนการนำเข้าส่งออกให้มีรวดเร็ว ดังนั้น ในส่วนของการส่งออกพืชจึงจำเป็นต้องเร่งการพัฒนาาระบบที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงสวนผลไม้ (GAP) โรงคัดบรรจุ (GMP) ผู้ส่งออก กระบวนการด้านการตรวจสอบตามพิธีสารให้ก้าวหน้าและทันสมัยยิ่งขึ้น

เสนอแนวทางการพัฒนาระบบการส่งออกลำไยคุณภาพ มีดังนี้

ระยะสั้น ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตลำไย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้อง พัฒนาแรงงานในการตัดแต่งกิ่ง ช่อผล เก็บเกี่ยว คัดบรรจุ โดยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน GAP ให้มากขึ้น การให้ความรู้ผู้ประกอบการโรงคัดบรรจุให้ได้มาตรฐาน GMP โดยเฉพาะเรื่องคุณภาพตามเงื่อนไขการส่งออกโดยผ่านระบบ NSW ฯลฯ ผ่านการบูรณาการระหว่างหน่วยงานกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สถาบันเกษตรกร หน่วยงานในพื้นที่ ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

ระยะกลาง พัฒนาระบบการส่งออกที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเกษตรกรผู้ปลูกลำไยทั่วประเทศเชื่อมโยงกับการรับรอง GAP ข้อมูลโรงคัดบรรจุ ผู้รับซื้อ ผู้ส่งออก

ระยะยาว ขยายผลเทคโนโลยีการผลิตลำไยคุณภาพปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง ควบคุมศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrate Pest Management) แนวทางในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม บริเวณแปลงปลูกลำไยและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อการผลิตลำไยอย่างยั่งยืนไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม ใช้ระบบการผลิตแบบอัจฉริยะ/แม่นยำสูง วิจัยเทคโนโลยีการผลิตลำไยอินทรีย์ โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพและชีวภัณฑ์ จัดตั้งคณะ Mini Fruit Board ระดับจังหวัดเพื่อจัดทำมาตรการส่งเสริมการผลิตลำไย ส่งเสริมการผลิตลำไยแบบครบวงจร

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “การพัฒนาระบบการส่งออกลำไยคุณภาพ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่นที่ 99 ปีงบประมาณ 2567 ฉบับนี้ ไม่อาจสำเร็จจุล่งได้เป็นอย่างดี หากผู้ศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องในการเข้ารับการฝึกอบรมครั้งนี้

ขอขอบคุณท่านอาจารย์วีระชัย นาควิบูลย์วงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม GP3 ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำหลักการ กรอบแนวคิดในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในการจัดทำรายงานการศึกษา การนำเสนอรายงาน ทั้งยังติดตามความก้าวหน้าของการจัดทำรายงานด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณท่านอาจารย์เชิดศักดิ์ สันติวรุฒิจิต อาจารย์ปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล ที่ได้กรุณาให้ข้อสังเกต แนวคิดที่เป็นประโยชน์และรอบด้านยิ่งขึ้นต่อการจัดทำข้อเสนอในรายงานของผู้ศึกษา

ขอขอบคุณ นายรพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ ท่านอธิบดีกรมวิชาการเกษตรที่กรุณาสนับสนุนผู้ศึกษาให้ได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรนี้

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์วิทยากรบรรยาย และเจ้าหน้าที่ในหลักสูตรทุกท่าน ที่ให้ความรู้ตลอดจน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.1) รุ่นที่ 99 ที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยดีขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่านของวิทยาลัยบริหารสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ) ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำรายงานฉบับนี้

ผู้ศึกษาหวังว่าข้อเสนอในรายงานส่วนบุคคลนี้ จะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาต่อไป และเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากรมวิชาการเกษตรให้มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ สนองตอบต่อนโยบาย และสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของภาครัฐและการให้บริการประชาชนต่อไป หากมีข้อผิดพลาดในเนื้อหา ประการใด ผู้ศึกษายินดีน้อมรับทุกประการ

นางสาวจงรัก อิมใจ

14 พฤษภาคม 2567

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	9
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	12
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	14
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	22
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	31
3. แผนพัฒนาตนเอง	
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	33
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	40
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	43
บรรณานุกรม	46
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	48

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	มูลค่าของผลไม้ส่งออกของไทย พ.ศ. 2566	14
ตารางที่ 2	ตารางผลการประเมินทักษะของผู้บริหารระดับสูง	33

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรมวิชาการเกษตร	9
ภาพที่ 2	แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกรมวิชาการเกษตร	10
ภาพที่ 3	ปริมาณการนำเข้าลำไยของจีน ปี พ.ศ. 2551-2565 (ต้น)	15
ภาพที่ 4	แหล่งผลิตลำไยในประเทศไทย	16
ภาพที่ 5	ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไย	18
ภาพที่ 6	การเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งในลำไยสดที่ส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน	20
ภาพที่ 7	ระบบควบคุมการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน	25
ภาพที่ 8	ขั้นตอนการส่งออกลำไยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน	26

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

- GAP Good Agricultural Practices
 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หมายถึง แนวทางในการทำการเกษตร เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีและปลอดภัยตามมาตรฐานที่กำหนด โดยขบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค ปราศจากการปนเปื้อนของสารเคมีไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน การผลิตตามมาตรฐาน GAP ก่อให้เกิดความยั่งยืนทางการเกษตร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม
- GFP Good Factory Practice
 การรับรองมาตรฐาน (Good Factory Practice : GFP) โรงนมลำไยด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ตามมาตรฐาน มกษ. 1004-2557
- GMP Good Manufacturing Practice
 การรับรองระบบ GMP ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9035-2563 การปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด
- NSW National Single Window (NSW) เป็นระบบการบริการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ (G2G, G2B และ B2B) สำหรับการนำเข้า ส่งออกและโลจิสติกส์รองรับการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ซึ่งเป็นระบบบริการแบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ ควบคู่ไปกับการปฏิรูปกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ การลดรูปเอกสารโดยผู้ใช้บริการสามารถทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์แบบปลอดภัยและไร้เอกสาร รวมถึงการใช้ข้อมูลร่วมกันกับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงข้อมูลใบอนุญาต ใบรับรองระหว่างหน่วยงานภาครัฐภายในประเทศและระหว่างประเทศโดยผู้ใช้บริการสามารถติดตามผลทุกขั้นตอนของการดำเนินงานนำเข้า ส่งออกและการอนุมัติต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ ทุกวัน ตลอด 24 ชั่วโมง
- GACC General Administration of Customs of the People's Republic of China
 กรมศุลกากรจีน มีหน้าที่รับผิดชอบด้านศุลกากร การตรวจคุณภาพ การตรวจสอบและการกักกันสัตว์พืช และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่นำเข้าและส่งออก ความปลอดภัยของอาหารที่นำเข้าและส่งออก

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา เรื่อง “การพัฒนากระบวนการส่งออกลำไยคุณภาพ”

2.1.1 ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนา

ประเทศไทยเป็นแหล่งปลูกไม้ผลเขตร้อนที่สำคัญหลายชนิด เช่น ลำไย มะม่วง สับปะรด ลิ้นจี่ ส้มโอ เป็นต้น โดยมีปริมาณการส่งออกผลไม้และผลิตภัณฑ์ ในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 2,876,993 ตัน คิดเป็นมูลค่า 238,259.60 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรทั้งหมด (ไม่รวมสินค้าปศุสัตว์ และประมง) (สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2567) เป็นการส่งออกผลไม้สด 185,035.47 ล้านบาท อัตราการขยายตัวจากปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ 22.07 โดยเฉพาะอย่างยิ่งลำไย มีมูลค่าการส่งออก 16,491.05 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 8.91 อัตราการขยายตัว จากปี 2565 อยู่ที่ร้อยละ -5.40 ซึ่งเป็นหนึ่งในผลไม้ที่มีมูลค่าการส่งออกเป็นลำดับที่ 3 ภาครัฐจึงให้ความสำคัญและจัดให้อยู่ในแผนบริหารจัดการผลไม้ของคณะกรรมการพัฒนาและบริหารจัดการผลไม้ (Fruit board) เช่นเดียวกับทุเรียน ซึ่งเป็นผลไม้ส่งออกที่สำคัญเช่นเดียวกัน ดังแสดงในตารางมูลค่าของผลไม้ส่งออก ในปี พ.ศ. 2566

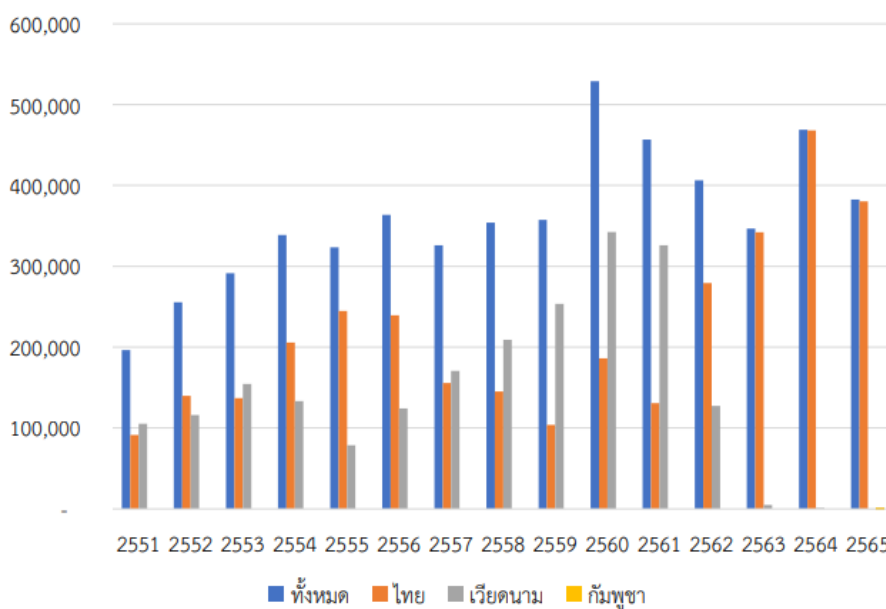
ตารางที่ 1 มูลค่าของผลไม้ส่งออกของไทย ปี พ.ศ. 2566 (สำนักปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2565)

สินค้า	มูลค่า: ล้านบาท	สัดส่วน (%)	อัตราการขยายตัว จากปี 2565 (%)
ผลไม้สด	185,035.47	100.00	22.07
- ลำไยสด	16,491.05	8.91	-5.40
- ทุเรียนสด	141,043.65	76.20	28.05
- มะม่วงสด	3,236.16	1.75	7.29
- ลิ้นจี่สด	11.33	0.01	-33.11
- กัลยาสด	191.31	0.11	-27.38
- ผลไม้จำพวกส้มสด	181.18	0.10	-26.14
- เงาะสด	379.94	0.21	-12.57
- มังคุดสด	17,191.23	9.29	27.04
- สับปะรดสด	912.74	0.50	20.77
- ส้มโอสด	1,203.18	0.65	-18.45
- ผลไม้สดอื่น ๆ	4,193.69	2.27	-1.74

ลำไยเป็นผลไม้ชนิดที่มีความสำคัญ โดยประเทศไทยมีครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกลำไย 253,147 ครัวเรือนใน 71 จังหวัด ครอบคลุมทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย มีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด 1,738,506 ไร่

จากข้อมูลการผลิตดังกล่าว ประเทศไทยสามารถผลิตผลผลิตลำไยสดรวม 1,388,180 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 832 กิโลกรัมต่อไร่ มีปริมาณการส่งออกลำไยสดและผลิตภัณฑ์ รวม 548,175 ตัน เป็นมูลค่า 18,090 ล้านบาท (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2567) โดยมีประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญได้แก่ จีนร้อยละ 72.62 อินโดนีเซีย ร้อยละ 16.94 มาเลเซียร้อยละ 3.06 ฮองกงร้อยละ 2.42 และ เวียดนามร้อยละ 2.13 (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์, 2565)

จากสถิติในการส่งออกลำไยไปยังตลาดต่างประเทศ พบว่าลำไยส่วนใหญ่ถูกส่งไปจำหน่ายยัง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยในช่วงปี 2551-2565 สาธารณรัฐประชาชนจีนมีการนำเข้าลำไยผลสดจากประเทศไทย ปีละประมาณ 350,000 - 400,00 ตัน ยกเว้นในปี 2560 ที่มีการนำเข้ามากกว่า 500,000 ตัน แสดงให้เห็นถึง แนวโน้มการนำเข้าลำไยผลสดของจีนที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักเมื่อเทียบกับทุเรียน และมังคุดที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากจีนก็เป็นประเทศผู้ผลิตลำไยรายใหญ่ของโลกเช่นกันแต่ละปีมีผลผลิต ประมาณ 1.7 ล้านตัน ซึ่งสามารถตอบสนองตลาดผู้บริโภคในประเทศได้ จากสถิติที่ผ่านมา พบว่าในปี 2558 - 2561 จีนมีการนำเข้าลำไยจากประเทศเวียดนามมากกว่าไทยอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะมีการแปลงลำไยไทยเป็นเวียดนามเพื่อลดต้นทุนทางภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กล่าวข้างต้น

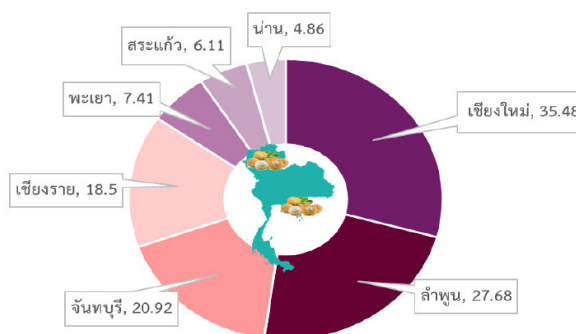
ภาพที่ 3 ปริมาณการนำเข้าลำไยของจีน ปีพ.ศ. 2551 -2565 (ตัน)

เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตลาดส่งออกลำไยที่สำคัญมากของประเทศไทย ราคาผลผลิตในตลาดจีนย่อมส่งผลกระทบต่อราคาลำไยในประเทศ ซึ่งส่งกระทบไปถึงรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกลำไย การรักษาคุณภาพของผลผลิตเพื่อรักษาสถานะตลาดส่งออกที่สำคัญนี้ไว้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้กรมวิชาการเกษตรในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการผลิตพืช และมาตรฐานสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นการควบคุมคุณภาพผลผลิต รวมทั้งกำกับดูแลหน่วยงานด้านการส่งออกผลผลิตทางการเกษตร ขั้นตอน และเอกสารควบคุมในการส่งออก จึงต้องใช้มาตรการในการควบคุมกระบวนการ ตั้งแต่แปลงเกษตรกร โรงคัดบรรจุ ผู้ส่งออก ไปจนถึงประเทศปลายทาง

2.1.2 สภาพของปัญหาที่ผ่านมาและแนวโน้มของปัญหาในอนาคต

1) สถานการณ์การผลิตลำไย

ปัญหาของลำไยราคาตกต่ำสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ผลผลิตกระจุกตัวมากในลำไยที่ผลิตในฤดูกาลถึง 60% การผลิตนอกฤดูกาลยังมีน้อยแตกต่างจากลำไยที่ปลูกที่ภาคตะวันออกที่เน้นผลิตนอกฤดูกาลทั้งหมด เกษตรกรผลิตลำไยในเขตภาคเหนือมีพื้นที่ปลูกมีความหลากหลายมีทั้งแปลงขนาดเล็ก และแปลงขนาดใหญ่ ประเทศไทยมีแหล่งผลิตลำไยที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน จันทบุรี เชียงราย พะเยา น่าน สระแก้ว (ภาพที่ 4) ลำไยมีผลผลิตมากในเขตภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออก ปัญหาการผลิตที่พบภาคเหนือและภาคตะวันออก ดังนี้

ภาพที่ 4 แหล่งผลิตลำไยในประเทศไทย

ปัญหาการผลิตลำไยพื้นที่ภาคเหนือ

- การเข้าถึงแหล่งความรู้และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านการจัดการผลิตลำไยในแต่ละแหล่งผลิตยังไม่ทั่วถึงและไม่เหมาะสม ส่งผลให้ได้ผลผลิตต่ำและไม่มีคุณภาพ
- การใช้สารเคมีทางการเกษตรไม่ถูกต้องและเหมาะสม ส่งผลให้เกิดสารตกค้างในผลผลิตเกินค่ามาตรฐานที่กำหนด

- เกษตรกรผู้ผลิตลำไยส่วนใหญ่สูงวัยและขาดเกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะมารับช่วงต่อ ส่งผลต่อระบบการผลิตลำไยในอนาคต

- เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงและยอมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ในระบบการผลิตลำไย เช่น วิธีการพ่นสารเคมีโดยใช้โดรน การใช้เครื่องมือพยากรณ์สภาพอากาศ

- เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตลำไยจำนวนน้อยและไม่ทั่วถึงการรับรอง GAP ในแปลงที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ยังไม่สามารถทำได้ มีการสวมสิทธิ์ในการใช้ใบรับรองมาตรฐานในการส่งออก ภาครัฐยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาพร้อมกับผู้ประกอบการส่งออกลำไยได้

- โรงคัดบรรจุบางแห่งไม่สามารถรักษามาตรฐาน GMP ได้อย่างต่อเนื่อง

ปัญหาการผลิตลำไยพื้นที่ภาคตะวันออก

- ปัญหาผลผลิตด้อยคุณภาพ พบสารพิษตกค้าง ปริมาณซัลเฟอร์ไดออกไซด์สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดพบศัตรูพืชชุกักกัน

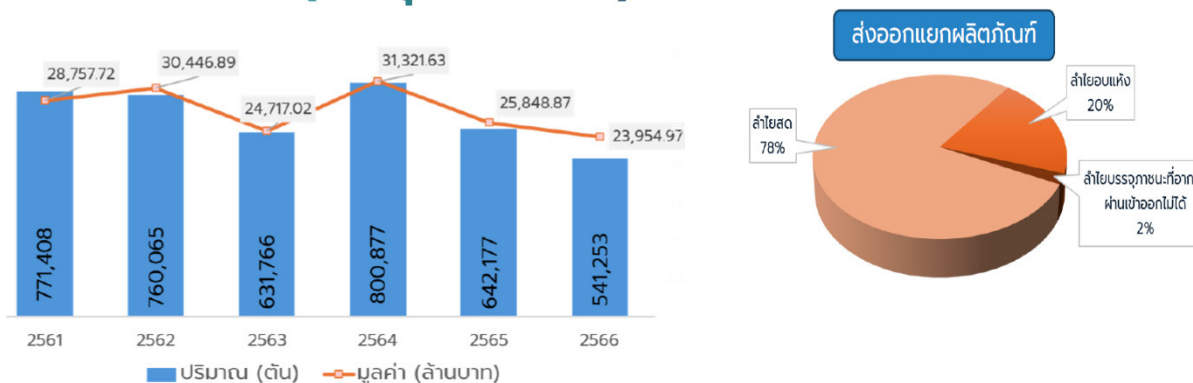
- ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ขาดแคลนแรงงาน

- การสวมสิทธิ์แปลง GAP การไม่สามารถรักษาสภาพ GAP GFP

2) สถานการณ์การส่งออกลำไย

ประเทศจีนมีการนำเข้าลำไยจากประเทศไทยมากที่สุดและจีนก็เป็นตลาดหลักในการส่งออกลำไยของไทย (ศูนย์พัฒนาการค้าและธุรกิจไทย, 2563) ลำไยจากประเทศไทยถูกส่งออกมายังจีนมีสัดส่วนลำไยสด ร้อยละ 78 ลำไยอบแห้งร้อยละ 20 และอื่นๆ ร้อยละ 2 ในปี 2566 มีมูลค่าการส่งออกลำไยสด 12,878 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 78.10 ของมูลค่าการส่งออกลำไยสดทั้งหมด (ภาพที่ 5) ดังนั้นการส่งออกลำไยสด จึงเป็นสัดส่วนที่สำคัญที่ต้องมีการแก้ไขปัญหา นอกจากประเทศจีนแล้ว ไทยมีการส่งออกลำไยสดไปประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีเงื่อนไขเป็นแปลงที่ได้รับการรับรอง GAP ไม่พบสารป้องกันกำจัดโรคและแมลงตกค้าง เช่นเดียวกับประเทศจีน ดังนั้น จึงกำหนดมาตรการป้องกันผลกระทบจากการพบเพลี้ยแป้ง สารเคมีตกค้างและสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างในลำไย โดยมีประเทศจีนเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากมีการส่งออกลำไยมากที่สุด สามารถนำไปพัฒนาการส่งออกประเทศอื่นเพื่อให้ผลผลิตลำไยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในระยะยาว

การส่งออก ลำไย (รวมทุกผลิตภัณฑ์)

ภาพที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกลำไย

ทั้งนี้การส่งออกลำไยสดไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดด้านการกักกันโรค และตรวจสอบสำหรับสินค้าผลไม้เมืองร้อนที่ส่งออกจากประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคแห่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน พ.ศ. 2547 ซึ่งพิธีสารฉบับนี้ลงนามวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ครอบคลุมการส่งออกผลไม้ 5 ชนิด ได้แก่ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ และมังคุด ปัจจุบันได้ขยายชนิดพืชให้ครอบคลุมได้ 13 ชนิดพืช (จากข้อตกลงทั้งหมด 23 ชนิดพืช) เพื่อให้สาธารณรัฐประชาชนจีนยอมรับให้ผลไม้ของประเทศไทยสามารถผ่านด่านกักกันได้รวดเร็วขึ้น โดยผลไม้ที่จะส่งออกต้องมาจากสวนที่ได้ใบรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชลำไย (Good Agricultural Practice : GAP) โดยต้องปลอดจากศัตรูพืชควบคุม และสารพิษตกค้างในผลผลิตไม่เกินค่ามาตรฐานตามกฎหมาย และกฎระเบียบของสาธารณรัฐประชาชนจีน และโรงคัดบรรจุลำไยสดจะต้องได้รับการขึ้นทะเบียน และได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผักและผลไม้สด (Good Manufacturing Practice : GMP) ตามมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9035-2563 และโรงรมลำไยด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ได้รับการรับรองมาตรฐาน (Good Factory Practice : GPF) มาตรฐาน มกษ. 1004-2557 ข้อกำหนดตามพิธีสารระบุว่า สำหรับลำไยที่ส่งออกต้องตรวจสอบสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้าง โดยกำหนดปริมาณซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างในเนื้อลำไยไม่เกิน 50 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ภาชนะบรรจุต้องติดฉลากระบุหมายเลขสวน หมายเลขสถานที่คัดบรรจุ และหมายเลขผู้ส่งออก และระบุข้อความเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาจีนว่า “Export to the People’s Republic of China” เพื่อเป็นข้อมูลการตรวจสอบย้อนกลับ ต้องมีการจดทะเบียนผู้ส่งออก การขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืชกับกรมวิชาการเกษตร

และได้รับรหัส DOA ได้รับใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) และสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) เพื่อรับรองสินค้าก่อนการส่งออก

ปัญหาที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกลำไยไปจีนตั้งแต่ปี 2562 ถึงปัจจุบัน คือ การระบาดของโรคโควิด-19 และการพบเพลี้ยแป้งในลำไยนำเข้าสาธารณรัฐประชาชนจีนกว่า 116 ครั้ง (ดู) พบโรคคัรบรจุในเขตภาคเหนือได้รับการแจ้งเตือนปัญหาการพบเพลี้ยแป้งกว่า 37 แห่ง ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2564 แบ่งออกเป็นกลุ่มโรคคัรบรจุที่มีความเสี่ยงต่ำ 27 แห่ง (เปอร์เซ็นต์ สัดส่วนการพบเพลี้ยแป้งต่อจำนวนตู้การส่งออกทั้งหมดในรอบปีต่ำกว่า 3 เปอร์เซ็นต์) และความเสี่ยงสูง 10 แห่ง กรมวิชาการเกษตรจึงได้เจรจาทอรองกับ GACC เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2564 เพื่อขอให้ทางจีนไม่ระงับการส่งออก ของไทย โดยจัดทำมาตรการแก้ไขปัญหาคัรบรจุพืชในการส่งออกจีนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ครอบคลุมตั้งแต่ มาตรฐานสวน โรคคัรบรจุ และการออกใบรับรองสุขอนามัยพืช ซึ่งทางจีนได้แจ้งการอนุญาตโรคคัรบรจุให้ ส่งออกไปจีนได้อีกครั้ง โดยจะติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการที่กรมวิชาการเกษตรเสนอไปเพื่อพิจารณา อนุญาตโรงงานที่เหลือ ซึ่งโรคคัรบรจุที่มีความเสี่ยงต่ำ 27 แห่งได้รับอนุญาตให้ส่งออกไปจีนได้อีกครั้ง แต่ยังคง ระงับโรคคัรบรจุที่มีความเสี่ยงสูง 10 แห่ง โดยให้ไทยปฏิบัติตามมาตรการปรับปรุงแก้ไขที่เสนอให้จีน ต่อมา สาธารณรัฐประชาชนจีน โดย GACC ได้สุ่มตรวจออนไลน์โรคคัรบรจุและสวนเครือข่ายลำไยที่ส่งออกไปจีน จำนวน 2 ครั้งต่อเดือน เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 จนถึงปัจจุบัน

ในส่วนของการตรวจโรคคัรบรจุลำไยส่งออกสาธารณรัฐประชาชนจีน และ ปัจจุบันจีนให้ความสำคัญมาตรการการสุ่มตรวจคัรบรจุพืช ได้แก่ เพลี้ยแป้ง หนอนเจาะข้าวผล ราดำ เป็นต้น โดยทำ การสุ่มจำนวน 3 เปอร์เซ็นต์ในขั้นตอนการรับวัตถุดิบ และมีจุดคัดแยกผลผลิตที่พบคัรบรจุพืช มีห้องปฏิบัติการ วินิจฉัยแมลงคัรบรจุพืช และการสุ่มตรวจคัรบรจุพืช 3 เปอร์เซ็นต์อีกครั้งก่อนการนำลำไยรมสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และสุ่ม 5 เปอร์เซ็นต์เมื่อสินค้าบรรจุบนตู้คอนเทนเนอร์ครบถ้วนแล้ว และรวมไปถึงการปฏิบัติงานของพนักงาน ตามมาตรการป้องกันเชื้อโควิด 19 ระหว่างที่อยู่ในกระบวนการผลิตด้วย

การส่งออกลำไยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน พบปัญหาสำคัญที่กระทบกับส่งออกลำไย ด้านคุณภาพของผลผลิต ได้แก่ การตรวจพบคัรบรจุพืชควบคุม คือ เพลี้ยแป้ง 3 สายพันธุ์ ได้แก่ *Planococcus lilacinus*, *Planococcus minor* และ *Dysmicoccus neobrevipes* ในลำไยไทยที่ส่งออกไปสาธารณรัฐ ประชาชนจีน หากมีการตรวจพบก็จะถูกทำลายทิ้งหรือถูกตีกลับ ไม่สามารถนำเข้าไปจำหน่ายยังสาธารณรัฐ ประชาชนจีนได้ ทำให้กรมวิชาการเกษตรต้องทำการระงับการส่งออกผลไม้ที่ผลิตจากสวนและโรคคัรบรจุที่ เกี่ยวข้องไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นการชั่วคราวก่อน พร้อมรายงานผลการตรวจสอบหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขให้ สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนพิจารณาเห็นชอบจึงจะอนุญาตให้สวนและ

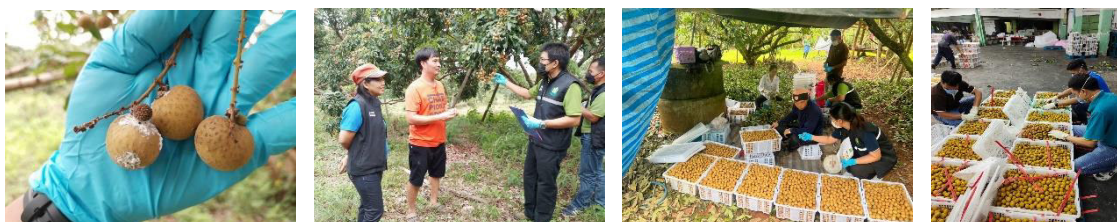

โรงคัดบรรจุดังกล่าวส่งออกผลไม้ไปสาธารณรัฐประชาชนจีนได้อีกครั้ง ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบอย่างยิ่งต่อการส่งออกลำไยสดไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ทำให้ผลผลิตลำไยในประเทศมีราคาตกต่ำเนื่องจากส่งออกน้อยลง

(1) การพบปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ตกค้างในผลผลิตลำไยมากกว่า 50 mg/kg ตามมาตรฐานที่สาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนด เนื่องจากปัจจุบันนิยมใช้กรรมก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อให้ลำไยมีสีผิว เปลือกสวย ควบคุมโรคและช่วยยืดอายุการเก็บรักษาให้นานขึ้น แต่ต้องมีการควบคุมปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ไม่ให้เกินค่ามาตรฐาน

(2) ผลผลิตมีค่าสารพิษตกค้างเกินค่ามาตรฐาน เนื่องมาจากเกษตรกรมีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดไม่ถูกต้องและสูงกว่าคำแนะนำ

(3) อื่นๆ ผลผลิตมีขนาดเล็ก ขนาดของผลผลิตไม่สม่ำเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรไม่นิยมตัดแต่งข้อผล ไม่เห็นความสำคัญของการตัดแต่งกิ่ง และขาดความรู้ด้านการจัดการธาตุอาหารพืชที่ถูกต้อง เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ปลูกตามความเคยชิน เกษตรกรยังจัดการสวนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้ผลผลิตไม่ได้คุณภาพและต้นทุนการผลิตสูง

ภาพที่ 6 การเข้าทำลายของเพลี้ยแป้งในลำไยสด การตรวจสอบและโรงคัดบรรจุที่ส่งออกลำไยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

3. การบริหารจัดการท่าเรืออัจฉริยะ

จีนมีการพัฒนาท่าเรืออัจฉริยะนำร่อง เพื่อพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งจะดำเนินการตามข้อกำหนดการพัฒนาท่าเรือยุคใหม่ร่วมกับระบบ National Single Window (NSW) ของประเทศไทยมุ่งเน้นการพัฒนาอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอัจฉริยะ เพื่อสร้างระบบดำเนินงานให้เป็นหนึ่งเดียวและปรับปรุงการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยท่าเรืออัจฉริยะจะทำงานควบคู่กับศุลกากรอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพท่าเรือ ซึ่งจะส่งผลดีต่อสินค้าเกษตรและผลไม้ของไทยที่ส่งออกไปยังจีน ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าและช่วยรองรับกระบวนการนำเข้าส่งออกให้มีความสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยในฐานะผู้ส่งออกจึงต้องเร่งพัฒนาระบบการส่งออกด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับประเทศคู่ค้า และสร้างความสะดวกเร็วในการส่งออก

4. ประเทศคู่แข่งมีการพัฒนาด้านคุณภาพ

ประเทศคู่แข่งมีการพัฒนาด้านคุณภาพเพื่อการแข่งขันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นลำไยจากสาธารณรัฐประชาชนจีนเอง ที่มีการพัฒนาคุณภาพมากขึ้น แม้จะยังมีปัญหาจากสภาพอากาศที่ผันผวน ทำให้ไม่สามารถควบคุมคุณภาพได้อย่างเต็มที่ ลำไยจากกัมพูชาที่เริ่มมีการควบคุมคุณภาพลำไยของเกษตรกรให้เป็นไปตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร (GAP) เพื่อให้ลำไยได้มาตรฐานตามที่สาธารณรัฐประชาชนจีนต้องการ และคู่แข่งสำคัญของไทย คือ เวียดนาม ที่เริ่มมีการพัฒนาวิธีการใหม่ๆ ในการกำจัดแมลงศัตรูพืชในผลไม้ เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีหรือการฉายรังสี ทำให้ลำไยส่งออกมีความสดและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในการส่งออกลำไยของเวียดนามได้เป็นอย่างดี

2.1.3 ความจำเป็นในการแก้ไขและพัฒนา

จากการที่ประเทศไทยมีแหล่งผลิตลำไยเกือบทุกภาค จีนนำเข้าลำไยสดของไทยเป็นอันดับ 1 เมื่อเทียบกับลำไยประเทศคู่แข่งอื่นๆ เช่น เวียดนาม โดยลำไยไทยมีผลโต เนื้อหนา หวานฉ่ำ ผ่านกระบวนการตรวจสอบสินค้าที่เข้มงวดจึงมีความปลอดภัยทางอาหาร จึงทำให้ลำไยของไทยได้รับความนิยมในจีน แต่ปัจจุบันการผลิตลำไยยังพบปัญหาการแจ้งเตือนระงับการนำเข้าจากประเทศจีนเนื่องจากปัญหาคุณภาพผลผลิตไม่เป็นไปตามเงื่อนไขซึ่งพบว่าเป็นปัญหาหลัก และในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านหรือคู่แข่งทางการค้ามีการพัฒนานวัตกรรมการผลิตการตลาดมากขึ้น ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องมีมาตรการรักษาเสถียรภาพการส่งออก ควรพัฒนามาตรฐานการผลิตและคุณภาพให้ต่อเนื่อง มาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อการส่งออก

กรมวิชาการเกษตรในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตพืช จึงมีส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพของผลผลิตตั้งแต่คุณภาพผลผลิตจากสวนไปสู่คุณภาพผลผลิตตามความต้องการของตลาดผู้บริโภค หากผลผลิตลำไยไม่ได้มาตรฐาน เช่น การตรวจพบสารเคมีเกินค่ามาตรฐาน ตรวจพบสารฆ่าเชื้อราไดออกไซด์ หรือศัตรูพืชกักกัน ลำไยส่งออกของไทยมีการแจ้งเตือนจากผู้รับซื้อ ผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง ก็จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผลผลิตลำไยจากประเทศไทยที่จะถูกตรวจสอบอย่างเข้มงวด ซึ่งอาจทำให้การส่งออกลำไยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนชะงักงัน และส่งผลกระทบต่อผู้ราคาดผลผลิตภายในประเทศที่อาจลดลงจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในที่สุด

ทั้งนี้รวมไปถึง การพัฒนา กำหนดมาตรการ ขั้นตอน หรือวิธีการเพื่อควบคุมผลผลิตที่จะทำการส่งออกให้มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของประเทศคู่ค้า รวมไปถึงขั้นตอนการส่งออกที่รวดเร็ว รัดกุม สามารถสนองตอบความต้องการของผู้ส่งออก แต่ยังคงความสามารถในการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพผลผลิตก่อนส่งออกก็มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ลำไยไทยยังคงคุณภาพและสร้างความเชื่อมั่นในตลาดส่งออก อีกทั้ง

ยังสามารถที่จะส่งเสริมให้ผลผลิตสามารถส่งไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา หรือสหภาพยุโรป เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นตลาดที่มุ่งเน้นลำไยคุณภาพทั้งสิ้น

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการและแนวคิดที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดทำข้อเสนอ

จากนโยบายของรัฐบาล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนต่างๆ และผู้ศึกษาใช้วิธี SWOT Analysis ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สภาพองค์กร โดยหลักการสำคัญของ SWOT คือ การสำรวจจากสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก (Situation Analysis) และนำผลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) และการใช้ TOWS Matrix การจับคู่ระหว่างปัจจัยภายนอก (External Factors) กับปัจจัย ภายใน (Internal Factors) ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อช่วยในการกำหนดการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) **นโยบายของรัฐบาล** ที่มุ่งส่งเสริมช่วยเหลือเกษตรกรในการเพิ่มโอกาสทางการค้า ส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตร เพื่อสร้างรายได้เข้าประเทศ และยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รัฐบาล โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการขยายตลาดสินค้าเกษตรในต่างประเทศ ตามนโยบาย Quick Win ของรัฐบาล

“การพัฒนากระบวนการส่งออกลำไยคุณภาพ” เป็นการจัดการระบบเทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิตที่เหมาะสมและทันสมัยในการพัฒนาคุณภาพผลผลิตลำไยให้มีความปลอดภัยด้านอาหาร (food safety) สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ (traceability) โดยร่วมบูรณาการการพัฒนากระบวนการส่งออกลำไย กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการและเกษตรกร จึงใช้กรอบแนวคิดในการจัดทำ ข้อเสนอที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประเด็นยุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2561-2580) ยุทธศาสตร์ชาติที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นที่ 1 การเกษตรสร้างมูลค่า โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มี หน่วยงานที่สามารถปฏิบัติงานที่มีความหลากหลาย และรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อลดปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเสริมสร้างขีดความสามารถของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งออกลำไยจากไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นประเทศผู้นำเข้าลำไยรายใหญ่ที่สุด การควบคุม กำกับ ดูแลการส่งออกลำไยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน จำเป็นต้องมีข้อกำหนด กฎหมาย ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม กำกับ ดูแล ให้ผู้ประกอบการสามารถผลิต และส่งออกลำไยที่มีคุณภาพและความปลอดภัยสอดคล้องกับข้อกำหนด

2) แผนปฏิบัติการดิจิทัลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2566-2570 มุ่งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เปลี่ยนผ่านสู่องค์กรดิจิทัลและมีกระบวนการทำงานที่เป็นดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ และข้อมูลด้านการเกษตรมีความพร้อมใช้งาน นำเชื่อถือ สามารถเชื่อมโยง ผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและได้รับบริการแบบดิจิทัลที่ตอบสนองความต้องการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวก (e Services)

3) กฎหมายของประเทศผู้นำเข้า

การควบคุม กำกับ ดูแลการส่งออกลำไยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีข้อกำหนด กฎหมาย ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1) พิธีสารไทย-จีน ประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการลงนามในพิธีสารหลายฉบับ เพื่อกำหนดข้อตกลงในการส่งออก ที่สำคัญได้แก่ (1) พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดด้านการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับสินค้าผลไม้เมืองร้อนที่ส่งออกจากประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทยและกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ลงนามวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2547 พิธีสารฉบับนี้มีผลครอบคลุมการส่งออกผลไม้ 5 ชนิด ได้แก่ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ และมังคุด ผลไม้ที่จะส่งออกต้องมาจากสวนและโรงคัดบรรจุที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร ผลไม้ต้องปลอดจากศัตรูพืชควบคุมไม่มียาฆ่าแมลงและสารตกค้างต้องไม่เกินค่ามาตรฐานตามกฎหมาย และกฎระเบียบของสาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับลำไยต้องตรวจสอบสารตกค้างซัลเฟอร์ไดออกไซด์และมีไบรบริงกำกับไปกับสินค้า โดยกำหนดปริมาณซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างในเนื้อลำไยไม่เกิน 50 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม กล่องบรรจุภัณฑ์ต้องระบุหมายเลขสวน หมายเลขสถานที่บรรจุหีบห่อ และหมายเลขผู้ส่งออก และระบุข้อความภาษาอังกฤษหรือภาษาจีนว่า “Export to the People’s Republic of China” เพื่อเป็นข้อมูลการตรวจสอบย้อนกลับ (2) พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการขนส่งผลไม้ไทยที่ส่งออกผ่านประเทศที่สาม เข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2552 (3) พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการขนส่งและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 เพื่อเพิ่มช่องทางการขนส่งทางบกผ่านเส้นทาง R9 ผ่านสะพานมิตรภาพไทย ลาว 2 จังหวัดมุกดาหาร และเส้นทาง R3a ผ่านท่าเรือเชียงของ จังหวัดเชียงราย เพื่อเข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีน ตามลำดับ

3.2) ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดพืชเป็นพืชควบคุม เฉพาะ พ.ศ. 2556 กำหนดพืชเป็นพืชควบคุมเฉพาะ 44 ชนิด การส่งออกพืชควบคุมเฉพาะไปนอกราชอาณาจักรไปยังประเทศที่กำหนดต้องตรวจวิเคราะห์เชื้อจุลินทรีย์หรือสิ่งอื่นใดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์เพื่อขอใบรับรอง สุขอนามัย (Heath Certificate) ลำไยเป็นหนึ่งในพืชควบคุมเฉพาะการส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีนต้องทดสอบซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในเนื้อลำไย ไม่เกิน 50 มก.ต่อ กก. ประกอบการขอออกใบรับรองสุขอนามัย

3.3) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกใบรับรองสุขอนามัยพืช และใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งออก พ.ศ. 2551 ใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของประเทศที่ส่งออกซึ่งพืช เชื้อพันธุ์พืช หรือพาหะเพื่อรับรองว่าพืช เชื้อพันธุ์พืช หรือพาหะที่ส่งออกปลอดจากศัตรูพืช ตามข้อกำหนดของประเทศผู้นำเข้า กรมวิชาการเกษตรกำหนดให้การขอและออกใบรับรองสุขอนามัยพืชให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด สำหรับการส่งออกลำไยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนต้องขอใบรับรองสุขอนามัยพืชมก่อนส่งออก โดยผู้ส่งออกต้องแสดงใบรับรองสุขอนามัยประกอบคำร้องขอออกใบรับรองสุขอนามัยพืช และใบรับรองสุขอนามัยพืชต้องระบุข้อความ “This fruit is in compliance with the Protocol on Inspection and Quarantine Conditions of Tropical Fruits to be Exported from Thailand to china” พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดด้านการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับสินค้าผลไม้เมืองร้อนที่ส่งออกจากประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน สามารถยื่นคำขอออกใบรับรองสุขอนามัยพืช ได้ที่ด่านตรวจพืช สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

3.4) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขอและการออกใบรับรองสุขอนามัย พ.ศ. 2552 การส่งออกลำไยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนต้องขอออกใบรับรองสุขอนามัย โดยผู้ประสงค์ขอออกใบรับรองสุขอนามัยต้องจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออก ผลผลิตลำไยต้องมาจากแปลงเกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP โรงคัดบรรจุและโรงรมลำไยสดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานและขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานผลิตสินค้าพืช สินค้าลำไยจะถูกลู่อุ่มเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจซัลเฟอร์ไดออกไซด์และผลการทดสอบต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

3.5) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจดทะเบียนผู้ส่งออกผักและผลไม้ พ.ศ. 2553 ผู้ส่งออกลำไยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนต้องจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผักและผลไม้ กับกรมวิชาการเกษตร

3.6) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนหน่วยรับรอง โรงงานผลิตสินค้าพืช พ.ศ. 2558 ผู้ประสงค์ขอออกใบรับรองสุขอนามัยและ/หรือใบรับรองสุขอนามัยพืชมกับกรมวิชาการเกษตร โรงคัดบรรจุและโรงรมลำไยสดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ต้องได้รับการตรวจสอบรับรองโดยหน่วยรับรอง โรงงานผลิตสินค้าพืชที่ขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยรับรองโรงงานผลิตสินค้าพืช หน่วยรับรอง (Certification body: CB)

3.7) ประกาศกรมวิชาการเกษตร เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืช พ.ศ. 2559 การขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืชเพื่อส่งออก ลำไยไป

สาธารณรัฐประชาชนจีน โรงคัดบรรจุและโรงรมลำไยสดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ต้องได้รับการรับรองมาตรฐานหลักปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงคัดบรรจุผลไม้ที่ส่งออกทั้งผลและเปลือก และหลักปฏิบัติสำหรับกระบวนการรมผลไม้ด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (มกษ. 1004 - 2557) ตามลำดับ

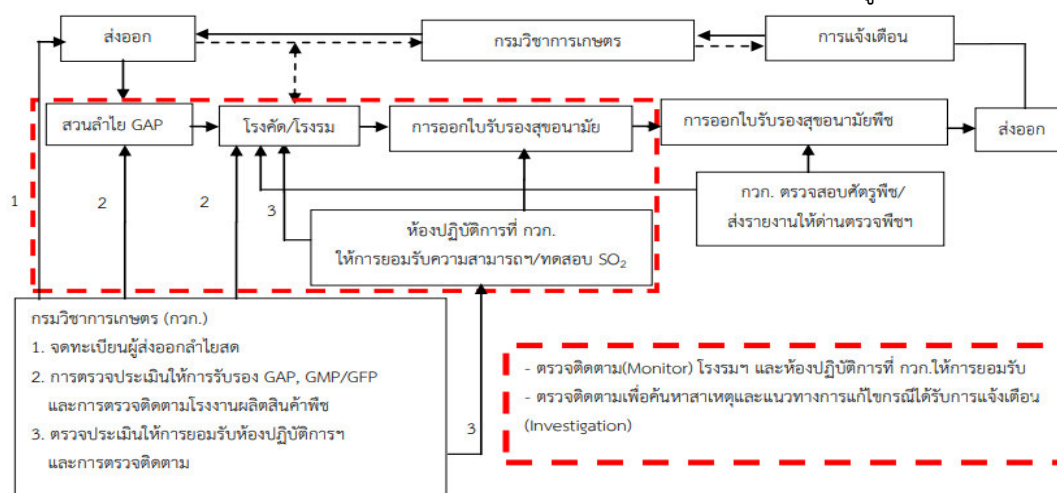
3.8) พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 ข้อกำหนดการส่งออกต้องได้รับการรับรองมาตรฐานที่คู่ค้าให้การยอมรับ อาทิ มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร (มกษ. 9001 - 2556) GAP มาตรฐานเรื่องหลักปฏิบัติสำหรับกระบวนการรมผลไม้สดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (มกษ. 1004 - 2557) ฯลฯ โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

4) กระบวนการควบคุมคุณภาพและระบบการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยกรมวิชาการเกษตรกำกับดูแลกระบวนการควบคุมคุณภาพและระบบการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน มีขั้นตอนการควบคุมคุณภาพและระบบการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีนครอบคลุมตั้งแต่การตรวจรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชลำไย GAP ถึงการปล่อยสินค้าออก ณ ด่านตรวจพืช

4.1) การตรวจรับรอง GAP ให้แก่เกษตรกร ปัจจุบันมีการรับรองทั้งสิ้น 65,008 แปลง เกษตรกร 61,161 ราย พื้นที่ 603,436.20 ไร่

4.2) โรงคัดบรรจุและโรงรมลำไยสดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เพื่อขึ้นทะเบียนโรงงานผลิตสินค้าพืช การตรวจสอบและออกใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) และสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) เพื่อรับรองสินค้าลำไยก่อนการส่งออก

4.3) การตรวจติดตามระบบควบคุมการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน และการตรวจติดตามกรณีมีการแจ้งเตือนด้านความปลอดภัยอาหารจากประเทศคู่ค้า

ภาพที่ 7 ระบบควบคุมการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน (กรมวิชาการเกษตร, 2562)

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน (ด้านตรวจพืชเชียงใหม่, 2565)

2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ ปัญหาวิกฤตที่จำเป็นต้องนำเสนอพิจารณาในประเด็นของการส่งออกในเรื่องการควบคุมคุณภาพของลำไย ซึ่งในกระบวนการเกี่ยวข้อง ดังนี้ จากการดำเนินการส่งออกลำไยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ผ่านมา พบปัญหาสำคัญที่กระทบกับส่งออกลำไยใน 2 ประเด็น ได้แก่

(1) ประเด็นด้านคุณภาพของผลผลิต ได้แก่

- การตรวจพบศัตรูพืชควบคุม คือ เพลี้ยแป้ง ในลำไยไทยที่ส่งออกไปสาธารณรัฐประชาชนจีน สำนักงานศุลกากรแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนจะระงับการส่งออกผลไม้ที่ผลิตจากสวนและโรงคัดบรรจุที่เกี่ยวข้อง
- ผลผลิตมีค่าสารพิษตกค้างเกินค่ามาตรฐาน เนื่องจากเกษตรกรมีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดไม่ถูกต้องและสูงกว่าคำแนะนำ
- การพบปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ตกค้างในผลผลิตลำไยมากกว่า 50 mg/kg ตามมาตรฐานที่สาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนด หากมีการตรวจพบก็จะถูกทำลายทิ้งหรือถูกตีกลับ

- คุณภาพผลผลิตทางกายภาพ เช่น ขนาดเล็ก ส่งผลต่อราคาที่ยั่งยืน รวมทั้งรสชาติ ความสด

(2) ประเด็นด้านระบบการส่งออก เงื่อนไขการส่งออก ลำไยต้องมาจากสวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP และผู้ส่งออกได้รับการขึ้นทะเบียนการส่งออก ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงคัดบรรจุและมาตรฐานการรมซัลเฟอร์ไดออกไซด์

และในบทบาทของกรมวิชาการเกษตรจะต้องมีมาตรการควบคุมปัญหาได้ใน 2 ส่วน

1.1 การรับรองมาตรฐาน GAP และไม่มีศัตรูพืชปะปนไปกับลำไยส่งออก ต้องไม่มีสารเคมีเกินค่ามาตรฐาน สามารถป้องกันและเผื่อระวังในขั้นตอนการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี GAP ซึ่งมีข้อกำหนด 8 ข้อ และมีข้อที่เกี่ยวข้องและต้องมีข้อกำหนดเพิ่มเติม (GAP plus) สำหรับพืชส่งออก

- การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร ใช้ตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร หยุดใช้ในเวลาที่ปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค
- การจัดการคุณภาพในกระบวนการเก็บเกี่ยวต้องมีแผนควบคุมการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตคุณภาพ มีแนวทางการตรวจสอบและกำจัดศัตรูพืช
- การเก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีอายุเหมาะสม ผลผลิตมีคุณภาพตามความต้องการของตลาดและข้อตกลงของประเทศคู่ค้า

1.2 การควบคุมผลผลิต จุดบริการการส่งออก การควบคุมดูแลผู้ประกอบการ ในการปฏิบัติตามเงื่อนไข การตรวจสอบสินค้า การแสดงเอกสารการใช้ระบบดิจิทัลด้วย

2. จากการวิเคราะห์ห้องคิดโดยการระดมความคิดเห็นของผู้บริหาร บุคลากร รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบบริบทของสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง พบว่า กรมวิชาการเกษตรมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการขับเคลื่อนการดำเนินการ ดังนี้

กรมวิชาการเกษตรมีจุดอ่อน (W) และภัยคุกคาม (T) หลายประการ ที่อาจจะทำให้กระบวนการขับเคลื่อนงานไม่บรรลุเป้าหมาย เช่น จำนวนบุคลากรมีจำกัด และไม่เพียงพอ (W) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และถ่ายทอดผลงานวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายยังไม่ทั่วถึง (W) การทำงานแบบบูรณาการกับหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอกยังมีไม่มาก (W) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศยังไม่ครอบคลุมภารกิจและไม่สามารถเชื่อมโยงกันเป็นฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (W) ความยุ่งยากซับซ้อนของเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกษตรกรไม่คุ้นเคย (W) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกและภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง รวดเร็ว และฉับพลัน (T) การไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ (T) อย่างไรก็ตาม กรมวิชาการเกษตรก็ยังมีจุดแข็ง (S) และโอกาส (O) ในการพัฒนา เช่น มีบุคลากรหลากหลายสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ

เฉพาะทาง ทำให้ผลงานวิจัยน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสังคม (S) มีหน่วยงานตั้งอยู่ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคครอบคลุมเกือบทั่วประเทศ (S) เป็นแหล่งข้อมูลงานวิจัยด้านพืชที่เป็นสาขาวิชา (S) ผู้บริโภคต้องการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพสูงและมีความปลอดภัยต่อสุขภาพ (O) ยุทธศาสตร์ชาติกำหนดให้มีการสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานราก โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการวิจัยและพัฒนา (O) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศเปิดโอกาสให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน (O)

การส่งออกลำไยคุณภาพยังมีความจำเป็นต้องมีการสนับสนุนความรู้ ผลักดันการผลิต ลำไยที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบ เช่น ผู้รับซื้อ ผู้ส่งออก ควรได้รับการพัฒนาความรู้ด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถผลิตลำไยที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด กรมวิชาการเกษตรเป็นหน่วยงานที่สามารถถ่ายทอด เทคโนโลยีการผลิต การส่งออก รวมทั้งการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP แต่เพื่อให้ครอบคลุมไปทุกพื้นที่ และเข้าถึง กลุ่มเป้าหมายจำเป็นต้องบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยทุกภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ มหาวิทยาลัย ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และเกษตรกร

กรมวิชาการเกษตรจำเป็นต้องพัฒนาระบบเพิ่มศักยภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ เพื่อจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ในระบบส่งออกลำไยคุณภาพ เพื่อนำมาประมวลผลและนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่างๆ เป็นการสนับสนุนภาคการเกษตรที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับทุกภาคส่วนในการเผยแพร่องค์ความรู้ ใช้สื่อประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ เช่น การป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้ง การรับรอง GAP ในผลผลิตลำไยที่ส่งออกแก่เกษตรกรและผู้ประกอบการ

2.2.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์

แนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาแบ่งเป็น 2 ระยะ ภายใน 3 ปี ดังนี้

แผนระยะสั้น (ปีที่ 1-2)

1. ด้านการบริหารการผลิต

1.1 การนำเทคโนโลยีผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพไปใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึง การสนับสนุนและส่งเสริมการให้ความรู้เรื่องการผลิตลำไยคุณภาพแก่ภาคการเกษตร การจัดทำศูนย์รวมองค์ความรู้ เทคโนโลยีนวัตกรรมการผลิตลำไยคุณภาพ รวมถึงข้อกำหนดหรือมาตรการการนำเข้าของประเทศคู่ค้า เช่น การผลิตลำไยเพื่อการส่งออกและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว โดยใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยี ประกอบด้วย การตัดแต่งกิ่ง การชักนำการออกดอก การเพิ่มขนาดของผลลำไย การจัดการธาตุอาหาร ฯลฯ สามารถผลิตลำไยที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดและสามารถสร้างทางเลือกด้านการผลิตลำไยทั้งในและนอกฤดูให้กับเกษตรกรในพื้นที่

1.2 การวิจัยเทคโนโลยีที่การผลิตลำไยคุณภาพรองรับการส่งออกให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์โลก หรือรองรับเสถียรภาพของเกษตรกร เช่น การใช้ระบบการผลิตลำไยแบบอัจฉริยะ/แม่นยำสูง เช่น ระบบการให้ปุ๋ยอัตโนมัติ การใช้โดรนฉีดพ่นสารเคมี การใช้เครื่องจักรกลเก็บเกี่ยวผลผลิต

2. การยกระดับเกษตรกรเข้าสู่มาตรฐานเพื่อการส่งออก

2.1 เพิ่มจำนวนพื้นที่ได้รับการรับรอง GAP และในส่วนของแหล่งผลิตเพื่อการส่งออกควรพัฒนาไปสู่มาตรฐาน GAP Plus เพิ่มข้อกำหนดในมาตรฐาน เกี่ยวกับการป้องกันแมลงหรือโรคที่สำคัญในการส่งออก และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง

2.2 จัดทำมาตรฐาน GAP Plus สำหรับพืชส่งออก GAP

2.3 ส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตตามมาตรฐาน GAP โดยการสร้างการรับรู้ถึงความสำคัญของการได้รับรองมาตรฐาน ผ่านกระบวนการประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรมในพื้นที่เกษตรกร

2.4 พัฒนาแรงงาน ในการตัดแต่งกิ่ง/ช่อผล/เก็บเกี่ยว/คัดบรรจุ โดยการประชาสัมพันธ์และการอบรมให้ความรู้

3. การเตรียมความพร้อมของโรงคัดบรรจุ การให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานตรวจรับรอง GMP PLUS และการควบคุมศัตรูพืช (เพลี้ยแป้ง) ตลอดกระบวนการผลิตลำไยเพื่อการส่งออก

4. เพิ่มมาตรการการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ สวพ.1-8 ด้านตรวจพืช กรมส่งเสริมการเกษตร

- การออกสุ่มตรวจตู้สินค้าที่ขออออกไปรับรองสุขอนามัยพืชร่วมกับเจ้าหน้าที่ด้านตรวจพืช

- การเข้าตรวจติดตามโรงคัดบรรจุที่โดนแจ้งเตือนจากสาธารณสุขรัฐประเทศจีน และรายงานแก่ กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร

- ดำเนินการตรวจให้การรับรองแปลง GAP ให้เพิ่มมากขึ้น และเพิ่มระดับการตรวจรับรองขั้นตอนการใช้สารเคมี และการตรวจศัตรูพืช GAP plus

- การขึ้นทะเบียน ระบบฐานข้อมูล เกษตรกรที่ได้รับการรับรอง GAP ผู้ประกอบการส่งออก ระบบการยื่นเอกสารการส่งออกให้เชื่อมโยงต้นน้ำจนถึงปลายทาง

5. การจัดทาระบบดิจิทัล รวบรวมข้อมูลแสดงความเชื่อมโยงแหล่งผลิต ผู้ผลิต ผู้บริโภค จัดชั้นคุณภาพแหล่งผลิต สร้างระบบเชิงพื้นที่เพื่อการสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่จะนำไปสู่การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร หน่วยงานจังหวัดในพื้นที่ เป็นต้น ให้สามารถพัฒนาการผลิตลำไยได้อย่างต่อเนื่อง

6. การพัฒนาระบบ (ePhyto) ในกระบวนการ National Single Window

: NSW เพื่อนำมาใช้งานเกี่ยวกับการนำเข้า ส่งออก นำผ่าน และโลจิสติกส์ เพื่อเป็นระบบการบริการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ (G2G และ G2B) ให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ และลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทย และเพิ่มศักยภาพการให้บริการของรัฐที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว และเป็นมาตรฐานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน และโลจิสติกส์ พ.ศ. 2557 อิเล็กทรอนิกส์ (ePhyto) ผ่านระบบ NSW เพื่อแลกเปลี่ยนกับประเทศคู่ค้า และการตรวจสอบข้อมูลด้านสุขอนามัยพืชย้อนกลับ เพื่อพัฒนาการให้บริการให้มีคุณภาพและสอดคล้องตามนโยบายที่รัฐบาลกำหนด และเพื่อตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกให้ผู้ให้บริการให้ครอบคลุมในการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตพืชและผลิตภัณฑ์จากพืชเพื่อการส่งออก ให้สามารถทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แบบปลอดภัยและไร้เอกสาร (Paper less) และการแลกเปลี่ยนข้อมูลใบรับรองสุขอนามัยพืชแบบอิเล็กทรอนิกส์ (ePhyto) กับประเทศคู่ค้า รวมถึงตอบสนองการใช้งานของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบ

โดยประกอบด้วย

- ข้อมูลการผลิตของเกษตรกร ใช้รหัสการรับรอง GAP หรือเลขบัตรประชาชน เป็นตัวอ้างอิง (ปรับปรุงทุกรอบการผลิต อ้างอิง กรมส่งเสริมการเกษตร / เกษตรกรบันทึกข้อมูลเอง) ข้อมูลผลวิเคราะห์ต่าง ๆ (เช่น ผลการวิเคราะห์สารพิษตกค้าง ผลการวิเคราะห์ซัลเฟอร์ไดออกไซด์) อ้างอิงรายเกษตรกร
- ข้อมูลการรับรอง GAP ข้อมูลการรับรอง GMP ข้อมูลการส่งออก (ผลผลิตจากเกษตรกร ผ่านโรงคัดบรรจุ ผ่านด่านตรวจพืช)
- ข้อมูลการแจ้งเตือนจากประเทศผู้นำเข้าไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างรวดเร็ว และระบบตรวจสอบย้อนกลับเบื้องต้น

แผนระยะยาว (ปีที่ 2-3)

การขยายผลเทคโนโลยีการผลิตลำไยคุณภาพ ปลอดภัยจากสารพิษตกค้างและควบคุมศัตรูพืชกักกันในแปลงปลูกไม่ให้ติดไปกับผลผลิตได้ มาตรการลดการใช้สารเคมี รวมถึงหาแนวทางในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ในบริเวณแปลงปลูกลำไย และพื้นที่ข้างเคียง เพื่อการผลิตลำไยอย่างยั่งยืน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ใช้ระบบการผลิตลำไยแบบอัจฉริยะ/แม่นยำสูง เช่น ระบบการให้ปุ๋ยอัตโนมัติ การใช้โดรนฉีดพ่นสารเคมี การใช้เครื่องจักรกลเก็บเกี่ยวผลผลิต เทคโนโลยีการผลิตลำไยอินทรีย์ เช่น การกระตุ้นการออกดอก การจัดการธาตุอาหาร การใช้ปุ๋ยชีวภาพ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยใช้ชีวภัณฑ์

2.2.4 ปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการ

(1) **ปัจจัยด้านบุคลากร** การขาดแคลนบุคลากร และศักยภาพของบุคลากรภาครัฐยังให้การบริการแก่ประชาชนไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ต้องเร่งปรับบทบาทเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

แนวทางการบริหารจัดการด้านบุคลากร ต้องส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรม ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติจากหน่วยงานภายใน หรือภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญและทักษะในเรื่องที่เกี่ยวข้องผ่าน โครงการบริหารจัดการความรู้ (Knowledge Management) ที่มีการดำเนินการอยู่แล้ว ซึ่งจะช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องให้ทันต่อสถานการณ์

(2) **ปัจจัยด้านงบประมาณ** การพัฒนาระบบการส่งออกค่าใช้จ่ายคุณภาพ จำเป็นต้องมี ขั้นตอนการตรวจสอบต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก หากขาดแคลนงบประมาณอาจทำให้การพัฒนาไม่ครบวงจร และสมบูรณ์

(3) **กลไกด้านการตลาด** ที่อาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต ราคาผลผลิต ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจที่ทำให้ไม่สามารถผลักดันส่งเสริมการผลิตที่มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน

(4) **นโยบายสูงสุด** มีความชัดเจนและต่อเนื่อง การมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมทุกขั้นตอน อาทิ ด้านการต่างประเทศ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ

จากข้อเสนอในการพัฒนาระบบการส่งออกค่าใช้จ่ายคุณภาพ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในประเด็นที่ 1 การเกษตรสร้างมูลค่า ผู้ศึกษาเห็นว่าต้องใช้ภาวะผู้นำเพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอดังกล่าว ให้บรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยทักษะ 6 ด้าน เพื่อนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. **วิสัยทัศน์และกลยุทธ์** โดยสามารถกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรให้พร้อมรับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงจากภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงการเข้าใจผลกระทบของบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อทิศทางและภารกิจขององค์กรในระยะยาว รวมทั้งการพัฒนากลยุทธ์การทำงานที่นำไปสู่การสร้างบริการที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อประชาชนและผู้รับบริการ

2. **การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Agile Leader)** เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างการเปลี่ยนแปลง ปรับตัว และยืดหยุ่น สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม ทั้งในระดับตนเอง ทีมงาน องค์กร และระบบราชการ การสร้างและส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการและความร่วมมือเต็มที่ โดยการสร้างวัฒนธรรม องค์กรแบบ Agile Organization ทำให้องค์กรมีการบูรณาการการทำงานร่วมเป็นทีม พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรการสร้างความร่วมมือบูรณาการกับองค์กรรัฐและเอกชน รวมถึงการทำงานและสร้างความสัมพันธ์ร่วมกับประชาชนและผู้รับบริการ เพื่อการขับเคลื่อนงานที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวม

3. การทำงานเชิงรุก (Proactive) เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถมองภาพหรือคาดการณ์อนาคตได้ มองเห็นวิกฤติและโอกาสเสมอ กล้าที่จะคิดนอกกรอบ กล้าตัดสินใจ และนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ เพื่อการพัฒนางานและการปรับเปลี่ยน วัฒนธรรมขององค์กร

4. การสื่อสาร (Communication) เป็นผู้ที่มีทักษะและความสามารถในการสื่อสาร การสร้าง การรับรู้และความเข้าใจให้แก่บุคลากรในองค์กรหรือบุคคลทั่วไป เพื่อให้มีแนวคิด (Mindset) เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้อื่นได้ในทุกระดับ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การประสานงาน (Coordination) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการประสานงาน ประสานความร่วมมือกับบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรอื่นๆ สามารถเจรจาต่อรองได้ดี เพื่อให้เกิดความร่วมมือและเกิดการ บูรณาการอย่างแท้จริง

6. การสร้างและพัฒนาทีมงาน (Team Builder) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการโน้มน้าว สร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ และขวัญกำลังใจให้แก่ทีมงาน เข้าใจและเข้าถึงศักยภาพและปัญหาของบุคลากรแต่ละคน และสามารถพัฒนาคนให้ทำงานบูรณาการกันได้อย่างดี

เพื่อให้การขับเคลื่อนข้อเสนอเชิงนโยบาย หัวข้อ "การพัฒนาระบบการส่งออกลำไยคุณภาพ" ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ที่ดีทั้งในระยะสั้นระยะยาว กรมวิชาการเกษตรไม่สามารถขับเคลื่อนได้ตลอดห่วงโซ่ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการบูรณาการของหน่วยงานต่างๆ จึงต้องมีความร่วมมือหน่วยงานหรือองค์กรอื่น รวมทั้งต้องมีการสื่อสารผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีแนวคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สร้างความตระหนักร่วมกันแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างเข้มแข็งต่อไป

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

- เกรียงไกร สุภโตษะ. (2562). ระบบควบคุมการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานพืช. กรมวิชาการเกษตร.
- กรมวิชาการเกษตร. (2567). โครงสร้างกรมวิชาการเกษตร. สืบค้น 9 มีนาคม 2567 จาก <https://www.doa.go.th/th/about/about-str/>.
- กรมวิชาการเกษตร. (2566). แผนปฏิบัติราชการของกรมวิชาการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรมวิชาการเกษตร. กรุงเทพฯ.
- กรมวิชาการเกษตร. (2565). รายงานประจำปี 2565 กรมวิชาการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรมวิชาการเกษตร. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กรุงเทพฯ.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2566). นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. สืบค้น 12 มีนาคม 2567, จาก https://www.moac.go.th/about-important_policy.
- กองแผนงานและวิชาการ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2566). แผนปฏิบัติการดำเนินงานวิจัยและนวัตกรรม กรมวิชาการเกษตร ปี 2568-2570. พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท นิเวศมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด. กรุงเทพฯ.
- เบญจพรรณ เอกะสิงห์ และคณะ. ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตลำไยในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน. วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. Vol. 8 No. 1-2 (2004): มกราคม - สิงหาคม 2547.
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2566). สถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดจีนปี 2565 และแนวโน้ม. สืบค้น 9 มีนาคม 2567 จาก <https://www.opsmoac.go.th/guangzhou-dwl-preview-451591791829>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2566). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). เล่ม 140 ตอนพิเศษ 51 ง ราชกิจจานุเบกษา 7 มีนาคม 2566.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติแห่งชาติ. (2562). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 (ฉบับย่อ). สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม. สืบค้น 12 มีนาคม 2567 จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf.

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. (2565). สินค้าส่งออกสำคัญของไทยตามโครงสร้างสินค้าส่งออกโลก.

สืบค้น 9 มีนาคม 2567 จาก

<https://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=MenucomRecode&ImExType=1&Lang=Th>.

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. (2565). ตลาดส่งออก 15 อันดับแรกของไทยรายสินค้าลำไยสด. สืบค้น

9 มีนาคม 2567 จาก <https://tradereport.moc.go.th/Report/Default.aspx?Report=MenucomTopNRecode&Option=3&Lang=Th&ImExType=1>.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2566). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายเศรษฐา ทวีสิน

นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2565). ลำไย : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ไผ่ผล ผลผลิตและผลผลิตต่อเนื้อที่ไผ่ผล ระดับประเทศ ภาค และจังหวัด ปี 2565. สืบค้น 9 มีนาคม 2567 จาก

<https://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/longan%2065.pdf>.

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครคุนหมิง.(2563) .รายงานสินค้าลำไยในตลาดจีน. ศูนย์

พัฒนาการค้าและธุรกิจไทย. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2567 จาก

https://www.ditp.go.th/contents_attach/659730/659730.pdf

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

นางสาวจงรัก อิมใจ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์)	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2534
ปริญญาโท	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การรับรู้จากระยะไกลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2547

ประสบการณ์การรับราชการ

ตำแหน่งและส่วนราชการ	ช่วงเวลาที่ดำรงตำแหน่ง
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 กรมวิชาการเกษตร	23 ก.ย.2563-16 ก.พ.2564
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร	19 ก.พ.2564-13 ธ.ค.2564
ผู้อำนวยการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 กรมวิชาการเกษตร	13 ธ.ค.2564-ปัจจุบัน

ผลงานทางวิชาการ

1. การพัฒนาเทคโนโลยีลดการตกค้างของซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในลำไยเพื่อการส่งออก
2. สนับสนุนส่งออกพืชเศรษฐกิจภาคเหนือตอนบนด้วยกลยุทธ์ความปลอดภัยด้านอาหารพืช

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

1. รางวัลผลงานโครงการพระราชดำริระดับดีและดีมาก ในปี 2565 และ 2566 เรื่องกาแพพหนองห้า
สร้างคน สร้างป่า พัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน จ.พะเยา และเรื่องกาแพฟ้าห่มปก มรดกคู่มื้นป่า
โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริ จ.เชียงใหม่
2. รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น เรื่อง การพัฒนาเทคโนโลยีลดการตกค้างของซัลเฟอร์ไดออกไซด์ในลำไย
เพื่อการส่งออก ผลงานวิจัยดีเด่นประจำปี 2562 ประเภทงานวิจัยประยุกต์
3. รางวัลผลงานวิจัยดีเด่น เรื่อง สนับสนุนส่งออกพืชเศรษฐกิจภาคเหนือตอนบนด้วยกลยุทธ์ความ
ปลอดภัย ด้านอาหารพืช : ผลงานวิจัยดีเด่นประจำปี 2556 ประเภทงานด้านบริหารวิชาการ
ระดับดีเด่น

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 1 กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์